

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення державної
реєстрації шлюбу в електронній формі»

1. Мета

Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проекту щодо проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі» (далі – проект акта) розроблено з метою проведення державної реєстрації шлюбу в електронній формі засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія), зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Право на шлюб закріплене у статті 51 Конституції України, відповідно до якої шлюб ґрунтується на вільній згоді жінки і чоловіка. Кожен із подружжя має рівні права і обов'язки у шлюбі та сім'ї.

Засади шлюбу, особисті немайнові та майнові права і обов'язки подружжя визначає Сімейний кодекс України.

Державна реєстрація шлюбу встановлена для забезпечення стабільності відносин між жінкою та чоловіком, охорони прав та інтересів подружжя, їхніх дітей, а також в інтересах держави та суспільства.

Згідно зі статтями 21, 28 зазначеного Кодексу шлюбом є сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у державному органі реєстрації актів цивільного стану. Заява про реєстрацію шлюбу подається жінкою та чоловіком особисто до будь-якого органу державної реєстрації актів цивільного стану за їхнім вибором.

Державна реєстрація актів цивільного стану, зокрема шлюбу, проводиться органами державної реєстрації актів цивільного стану шляхом складення актового запису цивільного стану в електронному вигляді у Державному реєстрі актів цивільного стану громадян та на паперових носіях.

Про факт державної реєстрації акта цивільного стану органами державної реєстрації актів цивільного стану видається відповідне свідоцтво (частини друга статті 9, частина перша статті 12, частина перша статті 18 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану»).

Відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року введено воєнний стан. У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України багато людей змушені були покинути свої домівки та опинитися у різних куточках країни та/або за її межами.

З огляду на викладене, виникає проблема у фізичній присутності під час державної реєстрації шлюбу.

Постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 року № 213 «Деякі питання державної реєстрації шлюбу в умовах воєнного стану» унормовано питання державної реєстрації на час дії воєнного стану без особистої присутності нареченого (нареченої), якщо один із наречених є військовослужбовцем.

Водночас потребує унормування питання державної реєстрації шлюбу без особистої присутності будь-яких осіб з метою створення умов для забезпечення реалізації гарантованого державою права на шлюб.

З огляду на викладене, пропонується реалізувати експериментальний проект щодо державної реєстрації шлюбу в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія).

3. Основні положення проекту акта

Проектом акта пропонується:

проводити державну реєстрацію шлюбу в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія);

проводити державну реєстрацію шлюбу та індивідуальний обряд такої реєстрації шляхом участі у відеоконференції наречених та працівника відділу державної реєстрації актів цивільного стану в режимі реального часу;

підписувати актовий запис про шлюб, внесений державним реєстратором актів цивільного стану засобами Порталу Дія, шляхом накладення віддалених кваліфікованих електронних підписів «Дія.Підпис» («Дія ID»).

4. Правові аспекти

Конституція України, Цивільний кодекс України, Сімейний кодекс України, Закон України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», Порядок ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2007 року № 1064, Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 року № 1137, Правила державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2000 року за № 719/4940; Інструкція з ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 24 липня 2008 року № 1269/5, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 25 липня 2008 року за № 691/15382.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта в частині модернізації Державного реєстру актів цивільного стану громадян здійснюватиметься за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги. 29 вересня 2023 року між Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східної Європи», Міністерством юстиції України, державним підприємством «Національні інформаційні системи», товариством з обмеженою відповідальністю «МЕДИРЕНТ СОЛЮШНС» укладено Договір № ЕГАП 10/09-23 про надання послуги з модернізації програмного забезпечення Інформаційної системи «Державний реєстр актів цивільного стану громадян» з метою забезпечення технічної можливості державної реєстрації шлюбу в електронній формі (лист Міністерства юстиції від 06 грудня 2023 року № 160856/137856-26-23/8.4.2).

Реалізація проекту акта в частині розробки програмного забезпечення для впровадження в експлуатацію, технічного адміністрування та функціонування послуги з державної реєстрації шлюбу в електронній формі засобами Порталу Дія, зокрема мобільного додатку Порталу Дія (Дія), буде здійснюватися за рахунок бюджетних асигнувань загального фонду Державного бюджету України за програмою 2901030 «Електронне урядування» (код 2901030), передбачених для функціонування та розвитку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг.

Фінансово-економічні розрахунки до проекту акта додаються.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує проведення публічних консультацій відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

Проект акта не стосується прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, які впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації, стосуються інших ризиків та обмежень, які можуть вплинути під час реалізації проекту акта.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

Проект акта містить положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Прийняття проекту акта забезпечить можливість державної реєстрації шлюбу засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія), шляхом проведення відеоконференції.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Прискорення процедури державної реєстрації шлюбу, зменшення навантаження на відділи державної реєстрації актів цивільного стану.
Громадяни	Позитивний	Забезпечено реалізацію права на шлюб без відвідування відділів державної реєстрації актів цивільного стану, спрощення та прискорення такої державної реєстрації.

**Віце-прем'єр-міністр України з
інновацій, розвитку освіти,
науки та технологій – Міністр
цифрової трансформації України
ФЕДОРОВ**

Михайло